

Gårdene

Opsal

Den gammelnorske navneformen er Uppsalir. Gårdsnavnet kan bety enten "den høytliggende gården" eller "den øvre gården". Navnet på gården var Uppsal helt til etter 1900-tallet. Opsal ligger der hvor to dalfører møtes og to småelver renner sammen til Oftedal-vassdraget i Lyngdal.

Det er gjort to funn fra oldtiden på Opsal. Det er blant annet funnet både en spydspiss og en steinøks fra gammel tid. Tore Opsal skattet av gården i både 1600 og 1604. I 1617 er Bjørn Opsal eier av hele gården. Disse første eiere av Opsal hører imidlertid ikke til slektens forfedre.

Opsal 1910, Christen Jensen Opsal's gårdsbruk

Vår slekt kom til gården da *Christen Jensen Opsal* (1804-1880) kom fra Oftedal og bosatte seg på Opsal i 1830. Han var gift med *Anna Helene Jonsdtr.(Lene) Opsal* (1804-1875). Christen kjøpte gården på Opsal den 5. mai 1830 for 300 Spesidaler (Spd.). Allerede i 1834 skilte han ut en del av eiendommen, og solgte denne for 100 Spd. Ved folketellingen i 1865 drev Christen som gårdbruker på Opsal. Han hadde da 6 kyr og 6 sauer.

I 1873 solgte Christen gården ut av slekten, til Bernt Kristian Tobiassen for 300 Spd. Christen og Anne Helene flyttet begge til datteren Apelone på Kinnungsland, hvor de bodde så lenge de levde.

Eiendommen kom imidlertid igjen tilbake til familien da sønnen **Jens Christensen Opsal** kjøpte en obligasjon på gården i 1884. Jens var gift med 3-5 Anna Elisabeth (Oftebro) Opsal. De beholdt eiendommen frem til 1906, da Jens

overførte obligasjonen til Lyngdal Sparebank da de kjøpte gården på Østre Rom.

Gjennom tiden har Opsal vært den mest befolkede gården i den østlige delen av Lyngdal. I 1877 ble en stor eiendomsutskifting avsluttet på Opsal, og gården ble da delt mellom hele 10 eiere. Like før 1900 ble det startet en hattefabrikk på Opsal. Den ble drevet med vannkraft fra elva, og ga arbeid til 15-20 personer. Fabrikken brant ned både i 1905 og 1913. Etter den siste brannen ble fabrikken aldri bygd opp igjen.

Slektsstevnet 2004

Under slektsstevnet i Lyngdal i august 2004 var det samlet mange etterkommere etter Jens og Anna Elisabeth. På en utflukt til Opsal-gården til Christen Jensen kunne etterkommerne se rester av grunnmurene til huset, og jordene hvor dyrene til Christen beitet 170 år tidligere.

I midten sees Jens Opsal (1917-2008) som var oppkalt etter sin bestefar Jens Christensen, og som var den 5. kjente Jens i slekten. Den første vi kjenner er Jens Refsvolden f. ca. 1640. Jens sønnesønn Jens Opsal (1993-) fører slektsnavnet videre.

Østre Rom

Østre Rom 1918.

Østre Rom har vært i slekten i to tidsperioder. Halve Østre Rom var krongods fra ca. 1617. Den andre halvdel av gården var på denne tiden eid av *Torkild Tronsen (Gjemlestad) Rom*. Torkild hører til slektens forfedre. Sønnen *Tron Torkildsen Rom* er nevnt som eier og bruker av gården frem til 1627. Ei av Tron Torkildsens døtre giftet seg med *Jon Hansen Herdal*, som er den første kjente bruker på Herdal. Jon Hansen Herdal var bestefar til *Jon Vrålsen Herdal*, som var Villum Christian Oftebros oldefar på Herdal.

Østre Rom kom tilbake i slekten da 3-5 *Anna Elisabeth (Oftebro) Opsal* og mannen *Jens Christensen Opsal* kjøpte gården i 1906. Familien hadde bodd mange år i Grimstad, men kjøpte Østre Rom da gården kom på salg. Sønnen 3-5-5 *Karl Opsal* bodde på gården og drev denne i årene 1910 og 1911. Det siste året bodde også hans yngre bror 3-5-7 *Torleiv Opsal* på gården sammen med Karl.

Anna Elisabeth og Jens bodde i Grimstad helt frem til 1914 da de flyttet tilbake til Lyngdal. Jens døde i 1926. Gården ble solgt ut av slekten i 1927, og eies og drives i dag i 4. generasjon fremdeles av familien Vintland.

Da gården ble solgt, beholdt familien en liten tomt. Jens og Anna Elisabeths datter 3-5-1 *Anna Opsal* bygde hytten "Knatten" på stedet, hvor hun tilbrakte hver sommer frem til 1963, slik holdt etterkommerne etter Anna Elisabeth og Jens kontakten med Rom og Lyngdal.

*Østre Rom 1914, Opsal-søsknene
Fra venstre: ukjent, 3-5-4 Thora, 3-5-5 Karl, 3-5-7 Torleiv and 3-5-1 Anna*

Slektsstevnet 2004

Under slektsstevnet ble gården på Østre Rom besøkt. Det finnes et stort bildearkiv fra gården i 1920-årene, blant annet på trappen ned i hagen. Dagens Opsal-etterkommere ble mottatt av dagens eiere og fikk fine bilder og minner fra gården.

Østre Rom 1919:

Forfra: Anna- Ellen/ Torleiv –
Bertha/ Karl – Thora/ Jørgen –
Anna Elisabeth/ Jens
Barna: Jens Opsal på Annas fang
og Finn Andvig hos Torleiv

Østre Rom 2004:

Tre generasjoner Opsal-etterkommere
samlet på den samme trappa.

Jens Opsal sitter nøyaktig på den
samme plassen 85 år etter
familiebildet
over fra 1919.

